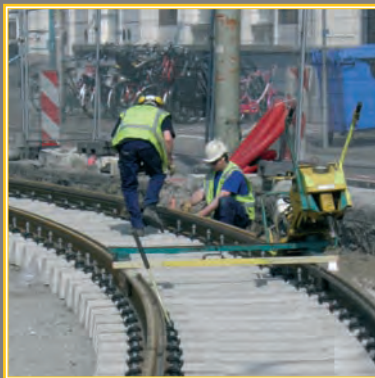

Stad in stukkies

Inhoud

VOORWOORD	6
KIJKEN, KLIKKEN EN TIKKEN	7
100 COLUMNS 2009-2011	9

Voorwoord

De gieken van kranen bewegen langzaam als grote insectenpoten en steken scherp af tegen een Hollandse lucht. Voor mij Spoorzone op haar mooist. Grote machines, gekrioel van mensen en materieel op de bouwplaats, verkeerregelaars op volle sterkte op Bolwerk en Phoenixstraat, vlechters, machinisten, grondwerkers, vrachtwagenchauffeurs, maatvoerders, uitvoerders, timmerlieden... allemaal hun gewicht in goud waard en allemaal hard werkend om een 2,3 km lange spoortunnel, een ondergronds station, parkeergarage en fietsenstalling in het centrum van Delft te bouwen.

Op dit moment vormen de bouwterreinen nog een litteken door de stad, maar dat is tijdelijk. Het stedenbouwkundig plan van Joan Busquets krijgt langzaam maar zeker vorm en dat is een zegen voor de stad. Zo verdwijnt het spoor onder de grond, worden de Hof van Delft en de Binnenstad tot één geheel gesmeed, ligt de Spoorsingel weer aan een echte singel en verrijst een nieuw stadskantoor van architect Mecanoo op het ondergronds station.

Dat bouwen mensenwerk is beschrijft Jos Lammers in zijn columns over de Spoorzone op www.spoorzonedelft.nl. Zijn stukjes over de stad gaan over zijn stad in stukjes. Met zijn scherpe pen beschrijft hij treffend en vol humor wat hij ziet en voelt als hij ons buiten aan het werk ziet. Jos kent zijn stad als geen ander en heeft vooral veel met mensen. Hij laat de andere kant van het bouwen zien en beschrijft situaties en gevoelens die voor iedereen in Delft en daarbuiten herkenbaar zijn. En voor mij en mijn collega's hebben ze een extra dimensie: meestal herkennen we onze collega's in zijn verhaal en dat levert bij ons in de bouwkeet tijdens de schaft dan weer de nodige verhalen op. Wij hopen dat iedereen net zo van deze bundel zal genieten als wij en kijken reikhalzend uit naar deel 2 van Stad in stukjes!

ADA HAASNOOT, COMBINATIE CROMMELIJN

Kijken, klikken en tikken

Waarom een tunnel onder de koeien in het Groene Hart, terwijl bij de mensen aan de Spoorsingel elke vijf minuten een geelblauw gevaarte langs hun raam dendert. Zoiets zal de gedachte van de plannenmakers van ProRail en de gemeente Delft ongeveer geweest moeten zijn. Ze hadden een punt en maakten dat blijkbaar ook, want sinds augustus 2009 is het knusse centrum van Delft een soort opengereten operatiewond waar hier en daar een weerbarstige rioolpijp of telecomorgaan de laatste tekenen zijn van een tijdelijk opzijgeschoven stadsleven.

Er komt nogal wat voor kijken, voor Delft het spoorverkeer niet meer ziet en hoort. Of, zoals kleinzoon Levi het zegt 'ze die treinen onder de grond hebben geduwd'. Onmiddellijk gevolgd door de vertwijfelde vraag hoe ze dat in godsnaam hebben kunnen verzinnen. Je kunt hem weinig leukers aanbieden dan kijken naar sprinters, koplopers en dubbellocs.

Ik heb dat met mensen en hun, niet altijd even begrijpelijke bezigheden. In dat opzicht kom ik volop aan mijn trekken met het graven van een tunnel en het bouwen van een splinternieuw stadhuis recht voor mijn deur. Dus greep ik al bij het eerste bord om het grote graven voor te bereiden een blocnote en mijn mobieltje toen ik zag hoe de brengers van een nieuwe stadsentree met rollen tape het noodlot nog even voor zich uitschoven. Dat ben ik blijven doen, al snel met een iets beter fototoestel en alles netjes uitgetikt.

Het resultaat van de eerste twee jaar kijken, klikken en tikken is deze bundel STAD IN STUKKIES. Mijn voetnoten bij een stad die zichzelf overhoop haalt.

JOS LAMMERS

Columns 2009-2011

Bord

18 AUGUSTUS 2009

Delft krijgt zijn treintunnel en een nieuw station. Dat is mooi. Dat station, daar woon ik recht tegenover. Dat is ook mooi, want zo zie je nog eens wat. Zoals de mannen met het gele bord. Begin augustus kwamen ze ermee aanrijden in hun pick-up. Even overleggen. Zullen we dit, zullen we dat, of toch maar hier. Altijd leuk om naar te kijken en verdomd, een half uurtje later stond er recht tegenover mijn raam in stevige zwarte letters op een gele ondergrond VANAF 3 AUGUSTUS HIER GEEN FIETSEN PLAATSEN. Ik zei het nog tegen mijn zoon, want die zet zijn fiets altijd bij de panden die nu zo feestelijk blauw zijn geworden. Hij haalde zijn schouders op. Terecht, bleek, want nog geen dag later komen de mannen weer. Pick-up aan de kant. Zullen we dit, of dat, of toch maar... Uiteindelijk pulkten ze met een mesje de '3' eraf en plakten er met zwart tape een '6' voor in de plaats. Niet eenvoudig, met al die ronde lijnen. Het resultaat

bleef dan ook een beetje bibberig. Geen punt, de mededeling was helder. Dat zei ik ook tegen mijn zoon, maar die zuchtte alleen maar. Terecht, bleek, want twee dagen later kwamen de mannen weer. Pick-up aan de kant. Zullen we hier, zullen we daar... Waarop ze uiteindelijk de rol zwart tape weer uit de cabine haalden, er een stuk afscheurden en daarmee de '6' onzichtbaar maakten. Ze keken er eens naar. Tja. Zullen we dit? Nee, besloten ze. Ze scheurden nu twee flinke einden tape van de rol en onttrokken met een groot zwart kruis bord en waarschuwing aan het oog. Zo. Ze keken van een afstandje naar het resultaat. En knikten. Dit was duidelijk. Alhoewel? Op de website van het project spoorzone las ik dat elke fiets die daar na 4 september nog staat, gewoon wordt afgevoerd. Ik heb het nog tegen mijn zoon gezegd. We kijken wel, zei die. En dat doen we.

Mannen

26 SEPTEMBER 2009

Het slopen voor de spoortunnel is nu echt begonnen en daarmee heb ik als overbuurman en kijker direct gezelschap gekregen. Vanaf 's morgens rond een uur of half acht tot 's avonds ruim na etenstijd zijn ze er. De mannen. Af en toe een enkele vrouw. Die heeft dan meestal een camera bij zich, taxeert het licht en de lijnen in het beeld, drukt af en maakt zich weer snel uit de voeten. Mannen met camera's zijn er ook, maar de meeste komen met de houding en gebaren van Nu Gaat Het Nog Goed Maar Ik Houd Het Scherp In De Gaten. Liefst de hele dag.

De schoonheid zullen ze toch ook wel zien, neem ik aan. Want net als zij, kan ook ik mijn blik maar moeilijk losmaken van de enorme machines met 'Vlasman' erop, die de huizen aan de Houttuinen en Van Leeuwenhoeksingel slopen. Of slopen is eigenlijk het goede woord niet. Ze zouden met gemak even flink gas kunnen

geven en zo'n huis in één keer omver rijden, gok ik zo. Maar dat doen ze niet. Ze demonteren. Bijna steentje voor steentje volgen ze de bouw van ooit in omgekeerde volgorde. Met de elegantie van King Kong leggen ze vervolgens latje bij latje, stenen bij stenen en zelfs plastic leidingen bij plastic leidingen. Ik zie hoe de stalen grijpers voorzichtig een vereenzaamd deurtje van een keukenkastje uit het puin bevrijden en met een teder gebaar in de afvalbak voor hout ter ruste leggen. Scheiden aan de bron heet dat. Ongetwijfeld slim en in elk geval prachtig om te zien. Misschien wel juist door die bijna ontroerende combinatie van grof mechanisch geweld en delicate zorg, alles uitgeoefend met dezelfde machines. De mannen hebben gelijk. We houden het scherp in de gaten.

Vroeger

3 OKTOBER 2009

‘Is u een echte Deluffenaar?’

Ik heb me maar eens gemengd onder de kijkende mannen die, leunend op de stang van hun fiets of met hun handen steun zoekend op het witte hek langs het water, de sloop van de Houttuinen van commentaar voorzien.

‘Ik woon hier nu vijftien jaar...’ antwoord ik aarzelend.

Hij schudt zonder verdere toelichting zijn hoofd. Te licht bevonden, begrijp ik. Maar hij draagt het me niet na en ziet direct ruimte voor verhalen. Over vroeger, toen er nog water stroomde tussen Molen de Roos en waar wij nu naar de sloop staan te kijken.

‘Daar, waar ze nu de dansschool afbreken, daar werden vroeger de koeien uitgeladen. Voor de Beestenmarkt.’ Hij knikt naar de binnenstad achter ons. ‘En verderop lagen de schuiten met kolen. Voor de overslag,’ gebaart hij richting Serpo. ‘Als kleine jongens zochten we daar op de kade naar stukjes antraciet die op de grond waren gevallen.’ Hij knippert even met zijn ogen in de wind en kijkt me aan, zoekend naar begrip. ‘De mensen waren arm toendertijd,’ concludeert hij dan zelf. ‘En zo oud ben ik nog niet.’

We kijken samen zwijgend hoe de sloopmachine het bord DANSSCHOOL WESSELING hoog in de lucht hangt.

‘Daar had je het Koetsiertje,’ vervolgt hij zijn rondleiding met handgebaren, ‘waar toen nog erus al die dooien zijn gevallen. En even verder Ham, met die busjes. En dan het hotel, en de dansschool natuurlijk, maar daar stond eigenlijk vroeger een koffiehuis...’ Om uiteindelijk te belanden bij waar het allemaal om gaat: het spoorviaduct, dat weg moet.

‘Ik heb de bouw nog meegemaakt,’ zegt hij. ‘Dat was toen dé grote vooruitgang. Geweldig vond iedereen het. Nooit meer wachten voor de spoorbomen!’

‘En nu gaat het weg.’

‘Nu gaat het weg.’

‘Hoe vind u dat?’ vraag ik, nieuwsgierig geworden naar de sterkte van zijn band met hoe het was.

Hij zet zijn fiets er eens voor tegen het witte hek en kijkt me aan alsof ik hem met die vraag nu toch echt ben tegengevallen.

‘Prachtig natuurlijk!’ zegt hij dan.

